

Kultur

Böcker

I sina bästa stunder påminner Maunsbach om Knausgård

24 mars 2022 08:00

Jens Liljestrand har läst den nya romanen "Lucky Lada och jag" och ser fram emot att susa fram på det Pågatåg som en gång ska bära Maria Maunsbachs namn.

Jens Liljestrand

Text

i Det här är en recension. Analys och värderingar är skribentens egna.



Fakta

Maria Maunsbach

Lucky Lada och jag. Natur & Kultur.

Då Maria Maunsbach är medarbetare i tidningen recenseras hennes roman av Jens Liljestränd, författare och kritiker i Expressen.

"Den som ej förstår min stolthet, har aldrig varit pojke", skriver Fritiof Nilsson Piraten i "Bombi Bitt och jag". Jag ska erkänna att jag sällan har tänkt på honom som något annat än en provinsiell lustigkurre, en förtäljare av skrönor så folkliga att inte ens litteraturvetarna vid Lunds universitet, lärosätet där han en gång ådrog sig en juristexamen, under min tid visade hans författarskap ens ett flyktigt intresse.

På sin höjd drar jag mig till minnes den sydsåkanska ikonen och hans litterära universum när jag ibland reser med Pågatåget ombord på just det tåg som har döpts till – "Piraten".

Men när jag läser Maria Maunsbachs tredje roman "Lucky Lada och jag", formad till ett slags parafra på "Bombi Bitt och jag", får jag syn på något annat. Genom anekdoter staplade på anekdoter tecknas konturerna av ett vuxen- och kvinnoblivande. Romanen om Freja Morgonstjerne och hennes krokiga väg ut i livet är, på samma sätt som Piratens berättelser om Eli, historien om hur ett författarskap blir till.

Freja är drygt 30 år gammal och uppvuxen i Höör. Nu, med fyra samtidsromaner i bagaget, vill hon berätta om det hon verkligen bryr sig om: hembygden. I desperat behov av stoff återvänder hon till Höör för att insupa atmosfären maximalt, genom ett besök på nattklubben Lucky Lada på juldagen, årets stora hemvändarkväll.

I väntan på att nöjespalatset ska öppna (och spritnivån bli tillräckligt hög) skrotar Freja runt hemma hos sin ensamstående mamma, avlyssnar hennes anekdoter och blickar tillbaka på en uppväxt av äventyr, pinsamheter och oförglömlig vänskap.

Maria Maunsbachs debutroman "Bara ha roligt" (2018) har stannat kvar hos mig, med sin ovanligt osentimentala skildring av en ung Malmökvinnas sökande efter tvåsamhet: sexet "känns inte särskilt skönt", mensblodet kladdar ner hela sängen, vädret är "muggigt", och så vidare.

Även i den nya romanen briljerar Maunsbach i att med understucken humor gestalta livets torftighet. Sekundärskammen över denna blyga, tjocka och kukfixerade Freja är ibland så stark att jag tvingas lägga ifrån mig boken och hyperventilera, andra gånger skrattar jag högt åt galenskaperna, åt sperma och spyor, saliv och slidsekret och en ljuvlig historia om en man i blåställ som skiter ner sig med diarré.

Men det är svårt att hävda att "Lucky Lada och jag" lyfter författarskapet till en ny nivå, liksom det är tveksamt om materialet håller för 440 sidor. Jag väntar förgäves på att något avgörande ska ske: en fördjupning av huvudpersonen, en konfrontation med den maniske pappan, ett konstnärligt eller intellektuellt startskott för det författarskap som tar vid bortom Höör.

I stället tuffar det på, i en salig röra av gubbsjuka jazzmusiker och heta linjenpedofiler, thailändska mammor och alkoholiserade pappor och figurer med namn som Stinkande Armhålan, Johnny-Snurröga och Snopp i munnen-Kinga. Det grillas korv. Det handlas grus. Om författaren har försökt sovra, trimma eller skapa en tydligare narrativ linje så har hon misslyckats, och kanske är det lika bra.

För det hon har, hennes trumfkort som författare, är omåttlighet, en omåttlighet vars granne är mustighet och i vars grovsoprum det bor en total skamlöshet. I sina bästa stunder påminner hon om Karl Ove Knausgård, inte bara i sin maximalism utan också i sin vägran att blicka bort från det bottenlöst ovärdiga i att vara barn och tvärtom använda det för att skapa konstlösa, utdragna sjok av medryckande text vars egentliga utsago, föreställer jag mig, är: "Den som ej förstår min stolthet, har aldrig varit flicka."

Det Maria Maunsbach har är kort sagt berättarglädje, och där är hon Piratens arvtagare och syster. Jag ser fram emot att få susa fram på det Pågatåg som en gång ska bära hennes namn.

Kultur



Bokrecensioner



Nästa artikel under annonsen



Tipsa oss

☎ 040 - 71234

☎ SMS: 71234

☎ MMS: 0790- 643 123

✉ 71234@sydsvenskan.se

🔗 Fler sätt att tipsa

Kontakta oss

🔗 Kundservice

☎ 040-93 41 00
(Kundtjänst)

🔗 Redaktion

☎ 040-28 12 00
(Växel)

Information

Om Sydsvenskan

Personuppgiftspolicy

Cookiepolicy

Allmänna villkor

IAB Sweden Gold Standard

Annons

Företagsannonser